

UCHWAŁA NR XXII/172/08
RADY MIEJSKIEJ W SOKÓLCE

z dnia 23 kwietnia 2008 r.

w sprawie przyjęcia Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Sokółka
na lata 2008 – 2013

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591; z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Nr 80 poz. 717, Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 167 poz. 1759; z 2005 r. Nr 172 poz. 1441, Nr 175 poz. 1457; z 2006 r. Nr 17 poz. 128, Nr 181 poz. 1377; z 2007 r. Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Sokółka na lata 2008 - 2013, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Jan Zabłudowski

Załącznik do Uchwały Nr XXII/172/08
Rady Miejskiej w Sokółce
z dnia 23 kwietnia 2008 r.

PLAN
ROZWOJU LOKALNEGO
GMINY SOKÓŁKA
na lata 2008-2013

Sokółka, kwiecień 2008 r.

Wstęp	3
1. Informacje ogólne	4
2. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej	7
2.1 Uwarunkowania przestrzenne	7
2.2 Zasoby ludzkie i rynek pracy	12
2.3 Infrastruktura społeczna	14
2.4 Infrastruktura techniczna	19
2.5 Gospodarka	28
2.6 Identyfikacja problemów	30
3. Zgodność Planu Rozwoju Lokalnego z dokumentami strategicznymi.....	31
3.1 Zgodność ze Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Sokółka do roku 2015	31
3.2 Spójność ze Strategią Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020	33
4. Lista projektów do zrealizowania w latach 2008-2013	35
5. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego	37
6. Plan finansowy na lata 2007-2013	39
7. System wdrażania	40
8. Sposób monitorowania i oceny planu	41

Wstęp

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Sokółka na lata 2008-2013 został opracowany na cały obszar administracyjny gminy i obejmuje miasto Sokółka oraz tereny wiejskie. Tematycznie dotyczy on wszystkich sfer życia społeczno-gospodarczego, w szczególności realizacji inwestycji związanych z poprawą infrastruktury technicznej, wpływającej na zrównoważony rozwój gminy.

Zostały w nim:

- wskazane kierunki rozwoju gminy,
- zidentyfikowane problemy mające negatywny wpływ na rozwój gminy i życie mieszkańców,
- określone zadania, które należy zrealizować, aby te problemy rozwiązać.

Z uwagi na koszty realizacji tych zadań oraz ograniczone możliwości finansowe Gminy Sokółka, została ułożona lista realizacyjna zadań wg kryterium ważności wynikającego z wagi problemu dla rozwoju gminy i mieszkańców oraz uwzględniająca okres ich realizacji.

Zadania te obejmują:

- ochronę środowiska:
  - gospodarkę wodno-ściekową (budowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej),
  - gospodarkę odpadami (budowa zakładu zagospodarowania odpadów),
- poprawę układu komunikacyjnego gminy (przebudowa dróg gminnych miejskich i zamiejskich),
- stymulację rozwoju gospodarczego i społecznego gminy (uzbrajanie terenów),
- sferę społeczną (sport i turystykę, kulturę oraz oświatę).

Przy opracowywaniu planu były bardzo pomocne opracowane i przyjęte do realizacji przez Radę Miejską strategiczne dokumenty:

1. "Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Sokółka do roku 2015" - opracowana w 2002 r.,
2. "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Sokółka" - opracowane w 1999 r.,
3. "Program ochrony środowiska na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011 Gminy Sokółka"- przyjęty w 2004 r.,
4. "Plan gospodarki odpadami Gminy Sokółka" - przyjęty w 2004 r.,
5. "Wieloletni Program Inwestycyjny Gminy Sokółka na lata 2008-2012" - przyjęty w 2007 r.

1. Informacje ogólne.

Wprowadzenie. Odpowiedzią na coraz bardziej złożoną i szybko zmieniającą się rzeczywistość jest planowanie przestrzenne i strategiczne. W złożonych warunkach współczesnego życia społecznego i gospodarczego niezbędne jest wypracowanie wspólnego stanowiska, co do oceny stanu istniejącego, osiągnięcie porozumienia w formułowaniu celów oraz określenie kierunków efektywnego działania.

Strategia rozwoju lokalnego jako instrument zarządzania jest określeniem sposobu postępowania i wyrazem wspólnego dążenia do zaspokojenia potrzeb oraz aspiracji społecznych.

Zarządzanie gminą. Gmina Sokółka, w myśl ustawy o samorządzie gminnym - jest wyposażoną w osobowość prawną wspólnotą samorządową wszystkich jej mieszkańców. Swoje ustawowe zadania realizuje poprzez wybieraną Radę Miejską oraz stanowiący organ wykonawczy gminy - Burmistrza wybieranego w wyborach bezpośrednich. Podstawowym celem gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców jako zadanie oddane przez prawo do jej wyłącznej właściwości. Gmina wykonuje także nałożone na nią przez ustawy zadania z zakresu administracji rządowej. Gmina może wykonywać inne zadania z zakresu administracji rządowej na podstawie zawieranych porozumień. Szczegółowy zakres celów i zadań gminy precyzuje statut będący obok ustaw najważniejszym aktem normatywnym regulującym funkcjonowanie Gminy Sokółka i jej organów. O ustroju naszej gminy stanowi statut przyjęty Uchwałą Nr VI/35/03 Rady Miejskiej z dnia 27 lutego 2003r. w sprawie statutu Gminy Sokółka, opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 21 poz. 538 (z późniejszymi zmianami).

Organem stanowiącym i kontrolnym gminy jest składająca się z 21 radnych Rada Miejska, do właściwości której należy rozstrzygnięcie we wszystkich sprawach publicznych nie zastrzeżonych ustawowo dla innych podmiotów, a mających na celu zaspokajanie lokalnych potrzeb o charakterze zbiorowym. Do pomocy w wykonywaniu swoich zadań Rada utworzyła następujące komisje stałe:

- Komisja Finansów i Rozwoju Gospodarczego,
- Komisja Rolnictwa,
- Komisja Infrastruktury, Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego,
- Komisja Oświaty, Kultury, Opieki Zdrowotnej i Sportu,
- Komisja Rewizyjna.

W skład gminy wchodzi 55 jednostek pomocniczych, którymi są sołectwa (Uchwała Nr VI/36/03

Rady Miejskiej w Sokółce z dnia 27 lutego 2003 r. w sprawie statutów sołectw gminy Sokółka): Bachmatówka, Bilwinki, Bobrowniki, Bogusze, Bohoniki, Drahle, Dworzysk, Geniusze, Gliniszczce Małe, Gliniszczce Wielkie, Hało, Igryły, Jałówka, Janowszczyzna, Jelenia Góra, Nowa Kamionka, Stara Kamionka, Kundzin, Kantorówka, Kraśniane, Kundzicze, Kurowszczyzna, Lebiezdin, Lipina, Malwicze Dolne, Malawicze Górne, Miejskie , Nowiny, Moczalnia, Nomiki, Orłowicze, Pawełki, Planteczka, Plebanowce, Podkamionka, Polanki, Poniatowicze, Puciłki, Nowa Rozedranka, Stara Rozedranka, Słojniki, Smolanka, Sokolany, Stary Szor, Straż, Szyndziel, Szyszki, Wierzchjedlina, Wierzchłowce, Wojnacy, Woroniane, Wysokie Laski, Zadworzany, Zaśpicze, Zawistowszczyzna, Żuki-Sierbowce. Organami Sołectwa są: Zebranie Wiejskie, Sołtys i Rada Sołecka.

Na terenie miasta Sokółka funkcjonuje 7 Osiedli (Uchwała Nr VI/37/03 Rady Miejskiej w Sokółce z dnia 27 lutego 2003 r. w sprawie statutów osiedli miasta Sokółka), których organami są Zebranie Mieszkańców i Zarząd Osiedla. Osiedla są jednostkami pomocniczymi Gminy Sokółka.

Organem wykonawczym Gminy Sokółka jest wybierany w wyborach powszechnych przez ogół mieszkańców - Burmistrz. Jest on wykonawcą uchwał Rady, a także realizatorem zadań gminy określonych w ustawach oraz umowach i porozumieniach zawartych z organami administracji rządowej. Burmistrz wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu Miejskiego. Burmistrz jest zwierzchnikiem służbowym w stosunku do pracowników Urzędu Miejskiego oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych. Kieruje on pracą urzędu przy pomocy Sekretarza Sokółki, który w zakresie ustalonym przez Burmistrza zapewnia sprawne funkcjonowanie i działanie urzędu.

W skład Urzędu Miejskiego wchodzi następujące wydziały i samodzielne stanowiska:

- Wydział Ewidencji i Organizacji,
- Wydział Polityki Finansowej i Budżetu,
- Wydział Gospodarki Komunalnej i Rolnictwa,
- Wydział Oświaty i Polityki Społecznej,
- Wydział Planowania i Promocji,
- Urząd Stanu Cywilnego,
- Straż Miejska,
- Audytor wewnętrzny,
- Stanowisko d/s Obronnych, Wojskowych, Zarządzania Kryzysowego, Ochotniczych Straży Pożarnych.

Szczegółowe zadania i kompetencje poszczególnych wydziałów i samodzielnych stanowisk pracy określa Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego w Sokółce.

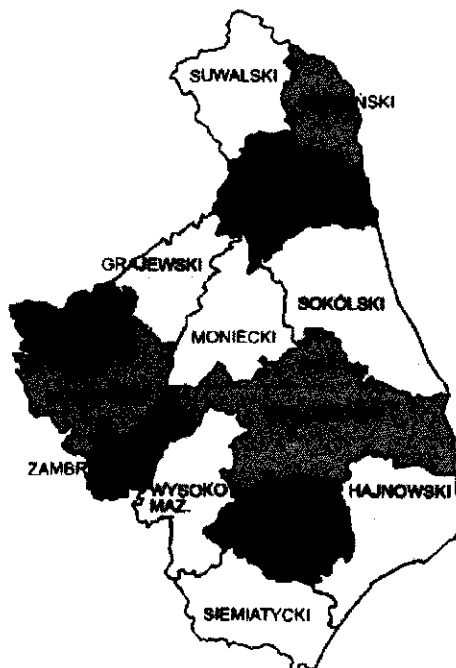
2. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej.

2.1 Uwarunkowania przestrzenne

Położenie. Gmina Sokółka położona jest w północnej części Niziny Podlaskiej. Nizinny teren urozmaicają wzniesienia i pagórki polodowcowe osiągające 230 m n.p.m., które tworzą bardzo urokliwy obszar chronionego krajobrazu "Wzgórz Sokólskich". Znakomite tereny rekreacyjno-wypoczynkowe stanowi też pobliska Puszcza Knyszyńska, rozciągająca się w dorzeczu rzeki Sokółka. Należy do niej, położony częściowo w gminie Sokółka, Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. prof. Witolda Sławińskiego.

Gmina Sokółka położona jest w środkowo-wschodniej części województwa podlaskiego. Sąsiaduje ona od północnego-wschodu z Gminą Kuźnica Białostocka, od południowego-wschodu z Gminą Szudziałowo, od południa z Gminą Supraśl, od zachodu z Gminami Janów i Czarna Białostocka, a od północy z Gminą Sidra. Na krótkim odcinku od strony wschodniej gmina graniczy z Białorusią. Obejmuje ona obszar o powierzchni 313 km². Jednostkę administracyjną tworzy miasto Sokółka oraz 86 wsi i kolonii zorganizowanych w 55 sołectwach.

Miasto Sokółka położone jest w odległości 240 km od Warszawy, 40 km od stolicy regionu - Białegostoku i 16 km od Kuźnicy Białostockiej (przejście graniczne z Białorusią).

(położenie Gminy Sokółka w województwie podlaskim)

(położenie Gminy Sokółka w powiecie sokólskim)

Miasto jest siedzibą władz powiatu sokólskiego oraz instytucji rejonowych i powiatowych obejmujących swoim zasięgiem 10 okolicznych gmin. Powierzchnia gminy wynosi 313 km² i stanowi 15,3% powierzchni powiatu sokólskiego oraz 1,6% powierzchni województwa podlaskiego.

Poziom urbanizacji. Obszar Gminy Sokółka na koniec 2007 roku zamieszkiwało 26 998 osób, z czego 19 149 osób to mieszkańcy miasta Sokółka. Obszar wiejski zamieszkiwało 7 849 mieszkańców.

(Ludność gminy Sokółka w latach 2003/07 wg ewidencji Wydziału Ewidencji i Organizacji UM w Sokółce)

Rok	Miasto i gmina	Gmina	Miasto
2003	27 793	8118	19 621
2004	27 466	8046	19 420
2005	27 330	7977	19 353
2006	27 161	7919	19 242
2007	26 998	7849	19 149

Należy zwrócić uwagę na trwający od kilku lat trend zmniejszania się liczby ludności gminy. Jest to wynikiem malejącego przyrostu naturalnego oraz ujemnej migracji stałej.

Wskaźnik gęstości zaludnienia dla gminy w 2007 roku wynosił 86 osób/km², w tym dla miasta 1064 osób/ km² oraz obszarów wiejskich 27 osób/km²; podczas gdy dla całości województwa wynosi ok. 60 osób/km², a dla powiatu sokólskiego ok. 38 osób/km².

Ludność Gminy Sokółka koncentruje się głównie w mieście Sokółka, gdzie zamieszkuje około 71% ludności gminy, natomiast obszary wiejskie zamieszkuje 29%. Na obszarach wiejskich ludność jest rozproszona w 86 miejscowościach, wśród których najliczniej zaludnione to Stara Kamionka (608 osób), Bogusze (477 osoby) i Lipina (304 osoby). W układzie funkcjonalnym, w większości wsi dominuje funkcja rolnicza oraz z niektórymi funkcjami gospodarczymi (obsługa rolnictwa i leśnictwa, lokalny przemysł, obsługa turystyki, itp.).

Walory przyrodnicze. Teren Gminy Sokółka to jeden z najciekawszych przyrodniczo i najmniej zanieczyszczonych regionów w województwie. Występują tu kompleksy leśne, zachowane w naturalnym stanie doliny rzeczne i harmonijny rolniczy krajobraz kulturowy. O wartości przyrodniczej Gminy Sokółka świadczą obszary chronione, różnej rangi. Do najcenniejszych należą Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej, Obszar Chroniony „Wzgórz Sokólskich” oraz rezerwaty przyrody, w tym obszar sieci ekologicznej NATURA 2000.

Na terenie Gminy Sokółka zbiorowiska roślinności naturalnej, bądź zbliżonej do naturalnej pokrywają znaczne obszary powierzchni (lasy, bagna i torfowiska, naturalne łąki), drugie tyle zajmują obszary o zachowanym harmonijnym rolniczym krajobrazie kulturowym, z przewagą tradycyjnego, mało intensywnego rolnictwa. Tak więc obszary o cennym krajobrazie przyrodniczym lub kulturowym zajmują w obrębie gminy znaczną część powierzchni, co stawia go w rzędzie najciekawszych nie tylko w województwie podlaskim, ale i w kraju.

Pod względem faunistycznym Gmina Sokółka należy do cennych obszarów nie tylko w województwie ale i w Polsce. Dzieje się tak przede wszystkim za przyczyną Puszczy Knyszyńskiej, będącej ostoją licznych gatunków rzadkich i ginących już na naszym kontynencie zwierząt. Występuje tu kilkadziesiąt gatunków ssaków (m.in. żubr, łoś, wilk, ryś, bóbr i wydra), ptaków lęgowych, gatunków gadów, gatunków płazów, gatunków ryb. Wiele gatunków zwierząt objętych jest ochroną prawną. Wiele rzadkich gatunków zwierząt i roślin, występujących w regionie, a zwłaszcza w Parku Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej, budzi zainteresowanie turystów-przyrodników z kraju i zagranicy, a możliwość oglądania tych gatunków w warunkach naturalnych jest jednym z celów przyjazdów turystycznych.

Tereny objęte różnymi formami ochrony prawnej zajmują znaczną część powierzchni gminy. Poza tym znajduje się wiele innych obszarów, których potencjał przyrodniczy predestynuje je do objęcia ochroną. Obszary przyrodniczo cenne stanowią jedną z głównych atrakcji turystycznych regionu i jeden z głównych celów wizyt turystów.

Obszary chronione. Nieprzeciętne walory przyrodnicze gminy objęto różnymi formami ochrony. Na terenie Gminy Sokółka, na mocy przyrodniczych Dyrektyw Unii Europejskiej, tzw. Dyrektywy Ptasiej i Dyrektywy Siedliskowej, utworzono obszar sieci ekologicznej NATURA 2000, który obejmuje Puszcę Knyszyńską.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 roku w sprawie wyznaczenia obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313), na sieć Natura 2000 w województwie podlaskim składa się obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, w tym Puszcza Knyszyńska o pow. 132372,2 ha obejmująca teren Gminy Sokółka o pow. 2256,1 ha. Wyznaczenie obszarów Natura 2000 nakłada obowiązek zachowania dobrej kondycji i typów siedlisk i gatunków będących celem ochrony na danym obszarze.

Jednocześnie, mając na uwadze unikatowe wartości przyrodnicze i kulturowe, cały obszar województwa, w tym obszar gminy został włączony do ekoregionu Zielone Płuca Polski.

Na podstawie ustawy o ochronie przyrody zostały objęte szczególnymi formami ochrony przyrody następujące obszary:

- Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. Witolda Sławińskiego wraz z jego strefą ochronną zajmujący 3 070,1 ha obszaru Gminy Sokółka,
- Obszar Chronionego Krajobrazu "Wzgórza Sokólskie", zajmujący w granicach Gminy Sokółka obszar 4 666 ha,
- Rezerwat „Kozłowy Ług”, będący jedynym rezerwatem na terenie gminy. Ma on charakter torfowy, odznacza się wysokim stopniem naturalności oraz występowaniem wielu gatunków roślin rzadkich i chronionych
- Pomniki przyrody:
  - dąb szypułkowy "Dąb Wolności" w Sokółce,
  - 3 lipy we wsi Gilbowszczyzna,
  - gładzowisko przy drodze Białystok - Kuźnica,
  - lipy drobnolistne we wsi Gilbowszczyzna,
  - sosna zwyczajna we wsi Stara Kamionka,
  - dąb szypułkowy w okolicach wsi Dworzysk,
  - dąb szypułkowy w okolicach wsi Lipina.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiętkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami.

Surowce. Gmina Sokółka nie należy do obszarów bogatych w surowce mineralne. Na terenie gminy pozyskiwane są surowce mineralne należące do kopalin pospolitych, w przeważającej części stanowiąc bazę surowców do rozwoju regionalnego przemysłu - kruszywa naturalne, żwiry. Obecnie na terenie gminy czynne są kopalnie kruszyw, a o otwarciu nowych na podstawie udokumentowanych złóż ubiegają się kolejne podmioty gospodarcze.

Zagrożenia naturalne i techniczne. Podstawą zapewnienia stabilnych warunków do rozwoju społecznego i gospodarczego oraz unikania jego zakłóceń powinien być sprawny i kompleksowy system zarządzania w sytuacjach kryzysowych. Poprawa stanu bezpieczeństwa ludności i środowiska w obliczu narastających zagrożeń związana jest z klęskami żywiołowymi, katastrofami technicznymi, awariami, pożarami oraz innymi stanami zagrożenia życia, zdrowia, mienia i środowiska.

Gmina Sokółka spełnia istotną rolę w krajowym i międzynarodowym systemie komunikacyjnym. Przebiegają tędy ważne szlaki komunikacyjne drogowe i kolejowe ze wschodu na zachód. Największym utrudnieniem w ruchu jest brak dogodnych tras dla systematycznie rosnącego ruchu tranzytowego, znaczne nasilenie ruchu samochodów ciężarowych o dużej ładowności po drogach nieprzystosowanych do dużych obciążeń (samochody TIR, samochody przewożące gaz i inne paliwa, przewożące kruszywa). Jest to powiązane również z dodatkowym zagrożeniem jakim jest transport towarów niebezpiecznych. Ze względu na niezadawalającą jakość dróg stanowimy wąskie gardło w systemie tranzytowego i regionalnego przewozu towarów i osób. Ze względu na przewóz paliw trasą kolejową, niebezpieczny jest szlak Białystok - Sokółka - granica państwa.

Na terenie Gminy Sokółka zagrożenie powodziowe występuje bardzo rzadko, a występujące zjawiska są incydentalne i polegają na lokalnych podtopieniach i występowaniu wody po roztopach zalegających piwnice.

Awarie przemysłowe należą do zagrożeń technicznych. W zakładach przemysłowych na terenie miasta i gminy stosuje się i wytwarza w procesach technologicznych toksyczne środki przemysłowe. Są to między innymi: chlor, amoniak, propan-butan, ciekłe produkty ropopochodne. Na terenie gminy występują przedsiębiorstwa zaliczone do zakładów o dużym ryzyku powstania awarii przemysłowej.

Ze względu na przygraniczne położenie gminy, należy brać pod uwagę źródła zagrożeń znajdujące

się na terenie Białorusi. Nagłe uwolnienie toksycznych lub radioaktywnych środków przemysłowych, magazynowanych i wykorzystywanych przez zakłady w procesie produkcji oraz transportowanych, może spowodować zagrożenie w obszarze transgranicznym.

2.2 Zasoby ludzkie i rynek pracy

Demografia. Liczba ludności gminy wynosiła na koniec 2007 roku 26 998 osób. W porównaniu ze stanem na koniec 2006 roku, liczba mieszkańców gminy zmniejszyła się o 0,6%, z tego z miasta Sokółka o 0,5%, obszarów wiejskich o 0,9%. Na małą gęstość zaludnienia wynoszącą 86 osób na km², olbrzymi wpływ ma niski stopień urbanizacji gminy.

Wśród czynników wpływających na liczbę ludności, istotnym elementem jest także aspekt migracji, w tym zagranicznej.

Należy również zaznaczyć, iż większa skłonność do wyjazdu i podejmowania pracy za granicą i na obszarach lepiej zurbanizowanych, spowodowana jest niskim przeciętnym wynagrodzeniem na naszym lokalnym rynku oraz brakiem atrakcyjnych miejsc pracy.

Pomimo tych niekorzystnych sytuacji, po Białymstoku pełniącym funkcję stolicy województwa podlaskiego (gospodarcze i naukowo-kulturalne centrum północno-wschodniej Polski), Suwakach i Łomży - Sokółka zaliczona jest do jednego z kilku największych miast w województwie.

Wiejska sieć osadnicza charakteryzuje się dużym rozdrobnieniem, średnio na jedną miejscowość wiejską na terenie gminy przypada ok. 93 mieszkańców.

Specyfika społeczeństwa wielokulturowego. Zarówno województwo podlaskie, jak i teren Gminy Sokółka są regionami o wielokulturowym i wielonarodowościowym charakterze oraz najbardziej zróżnicowanym pod względem etnicznym w kraju. Zamieszkują tu, obok Polaków: Białorusini, Litwini, Tatarzy i Romowie. Różnorodność etniczna i narodowościowa ma swoje odbicie w zabytkach kultury i architektury materialnej, w tym obiektach architektury ludowej oraz miejscach o dużym znaczeniu historycznym. Na terenie gminy funkcjonują obiekty sakralne różnych wyznań: katolickiej, prawosławnej i muzułmańskiej. Specyfika uwarunkowań lokalnych oraz troska instytucji publicznych i samorządowych o zachowanie charakteru wielokulturowego sprzyjają kultywowaniu tradycji i obrzędów przez przedstawicieli mniejszości.

Rynek pracy. Bezrobocie. Na terenie powiatu sokólskiego w ostatnich latach stopień bezrobocia był wyższy od średniego w kraju i w województwie. Na koniec 2007 roku poziom bezrobocia w powiecie sokólskim wynosił 12,4%, natomiast na terenie gminy Sokółka liczba bezrobotnych

wynosiła 1412 osoby (w stosunku do grudnia 2006 r. liczba ta zmniejszyła się o ponad 20%).

Stopień bezrobocia oraz liczbę bezrobotnych podają poniższe tabele:

Stopa bezrobocia w % aktywnych zawodowo

Miesiąc 2007 roku	Polska w %	Województwo podlaskie w %	Powiat sokólski w %
styczeń	15,1	13,7	15,3
luty	14,8	13,6	15,1
marzec	14,3	12,9	14,8
kwiecień	13,6	12,2	14,3
Maj	12,9	11,5	13,6
czerwiec	12,3	11,1	13,3
lipiec	12,1	11,0	13,1
sierpień	11,0	10,9	12,9
wrzesień	11,6	10,6	12,5
październik	11,3	10,3	12,2
listopad	11,2	10,4	12,2
grudzień	11,4	10,7	12,4

Liczba bezrobotnych ogółem w powiecie sokólskim i w gminie Sokółka:

Stan na koniec miesiąca	Ogółem PUP Sokółka	Gmina Sokółka
XII 2005	5366	2153
XII 2006	4714	1832
XII 2007	3864	1412
I 2008	4065	1534

Organizacje pozarządowe. Ideą rozwoju społeczeństwa obywatelskiego jest zwiększenie aktywności obywateli w ich działalności na rzecz dobra publicznego i społecznego, zarówno w relacjach między obywatelami i organizacjami pozarządowymi, jak i między organizacjami a organami władzy publicznej. Stąd tak istotny jest wzrost znaczenia i oddziaływania sieci wzajemnych powiązań między sferą publiczną i społeczeństwem. Realizacja tego celu możliwa jest poprzez wspieranie budowy mechanizmów efektywnej współpracy III sektora z organami władzy publicznej, w tym organami samorządu.

W 2007 roku na terenie Gminy Sokółka funkcjonowało ok. 30 organizacji pozarządowych, z których część stanowiły stowarzyszenia, część fundacje.

Zasoby mieszkaniowe gminy. Lokale wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu gminy w przeważającej części znajdują się w budynkach wielorodzinnych, w których istnieją wspólnoty mieszkaniowe. Zarządzanych przez ZGKiM jest 35 wspólnot i 7 mieszkań zarządzanych w innych wspólnotach. Zasoby mieszkaniowe Gminy Sokółka w 2007 roku wynosiły:

- 182 lokale mieszkalne,
- 46 budynków (na terenie miasta i gminy Sokółka),
- 8 165 m² ogólnej powierzchni użytkowej lokali gminnych.

W 2007 roku Gmina Sokółka oddała do użytku blok mieszkalny komunalny z 21 mieszkaniami, który został zasiedlony w miesiącu styczniu 2008 roku. Jednocześnie w 2007 roku rozpoczęto adaptację budynku gospodarczo-magazynowego na budynek socjalny w wyniku czego powstaje 6 lokali o łącznej powierzchni użytkowej budynku 246 m² (przeciętna powierzchnia użytkowa lokali socjalnych wynosi 41 m²). Na terenie gminy Sokółka zachodzi potrzeba budowy nowych mieszkań komunalnych oraz tworzenia mieszkań socjalnych.

2.3 Infrastruktura społeczna

Ochrona zdrowia i opieka społeczna. Na obszarze miasta i gminy Sokółka funkcjonują placówki opieki zdrowotnej zapewniające powszechny dostęp do podstawowych usług medycznych. Największą placówką opieki zdrowotnej jest Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sokółce, w ramach którego funkcjonują specjalistyczne przychodnie oraz szpital z kilkoma oddziałami.

Na terenie działania SP ZOZ w Sokółce powstały zakłady niepubliczne, które świadczą usługi dla osób ubezpieczonych na podstawie umowy z Podlaską Regionalną Kasą Chorych.

Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Prawo do bezzwrotnych świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których dochód na osobę nie przekracza kryterium dochodowego. Obowiązek wykonywania zadań pomocy społecznej spoczywa na gminie oraz na administracji rządowej.

Gminne zadania z zakresu opieki społecznej oraz zadania zlecone w tym zakresie realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce, będący jednostką budżetową Gminy Sokółka. W ramach zadań zleconych Ośrodek wypłaca zasiłki stałe, wyrównawcze i okresowe, jak również renty socjalne, zasiłki

z zakresu ochrony macierzyństwa, zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne, jak również świadczy pomoc na rzecz kombatantów. Wypełnianie zadań własnych gminy w zakresie pomocy społecznej jest realizowane poprzez wydawanie posiłków, wypłacanie zasiłków losowych, pochówek, pracę socjalną, oraz zasiłki celowe w gotówce i w naturze.

Edukacja. W dziedzinie edukacji Gminę Sokółka charakteryzuje wystarczający i równomiernie rozmieszczony system placówek oświatowych. Do właściwości gminy należy prowadzenie przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów. Podstawowym problemem jest natomiast ubogi stan ich infrastruktury technicznej oraz słabe wyposażenie.

Na terenie Gminy Sokółka w 2007 roku, placówki oświatowe zlokalizowane były w:

- Sokółce (przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja),
- Boguszach (szkoła podstawowa),
- Gieniuszach (szkoła podstawowa),
- Janowszczyźnie (szkoła podstawowa),
- Starej Kamionce (szkoła podstawowa),
- Lipinie (szkoła podstawowa),
- Malawiczach Dolnych (szkoła podstawowa),
- Starej Rozedrance (szkoła podstawowa).

Placówki edukacji ponadpodstawowej znajdują się w Sokółce, a są nimi 3 gimnazja. W Sokółce w 2007 roku funkcjonowały 3 szkoły podstawowe. We wszystkich tych placówkach (szkoły podstawowe i gimnazja) w roku szkolnym 2006/2007 w 131 oddziałach (87 oddziałów w szkołach podstawowych i 44 w gimnazjach) uczyło się łącznie 2897 uczniów. Natomiast w roku szkolnym 2007/2008 w 129 oddziałach (87 oddziałów w szkołach podstawowych i 42 w gimnazjach) uczy się łącznie 2665 uczniów. Na terenie miasta Sokółka jest Zespół Szkół Integracyjnych, w który znajduje się szkoła podstawowa i gimnazjum z oddziałami integracyjnymi.

Na terenie miasta Sokółka w 2007 roku funkcjonowało również 5 przedszkoli samorządowych, do których w roku szkolnych 2006/2007 uczęszczało 491 dzieci (w tym 172 w wieku 6 lat). W roku szkolnym 2007/2008 do przedszkoli uczęszcza 476 dzieci (w tym 171 w wieku 6 lat).

Siatkę placówek oświatowych w 2007 roku na terenie Gminy Sokółka przedstawiają poniższe tabele:

Stan organizacyjny przedszkoli w latach 2006-2008

(na podstawie S-01 I EN-3)

Przedszkole	2006/07				2007/08			
	ilość dzieci	w tym 6 letnie	oddziały ogółem	w tym 5 godzinne	ilość dzieci	w tym 6 letnie	oddziały ogółem	w tym 5 godzinne
Przedszkole Nr 1	103	30	4	2	100	36	4	2
Przedszkole Nr 2	67	25	3	2	63	28	3	2
Przedszkole Nr 3	85	27	3	1	95	23	4	2
Przedszkole Nr 4	80	37	3	2	100	34	4	2
Przedszkole Nr 5	156	53	6	3	68	0	3	1
SP Nr 1	-	-	-	-	50	50	2	2
Razem:	491	172	19	10	476	171	20	11

Struktura organizacyjna szkół podstawowych w latach 2006-2008

(na podstawie S-02)

Szkola	2006/07		2007/08	
	ilość uczniów	ilość oddziałów	ilość uczniów	ilość oddziałów
Szkola Podstawowa Nr 1	585	23	520	21
Szkola Podstawowa Nr 2	470	20	460	20
Szkola Podstawowa Nr 3	227	12	196	11
Razem szkoły podstawowe miejskie	1304	55	1176	52
Szkola Podstawowa w Boguszech	54	4	50	4
Szkola Podstawowa w Gieniuszach	66	5	72	6
Szkola Podstawowa w Janowszczyźnie	35	4	33	4
Szkola Podstawowa w St. arej Kamionce	74	5	66	6
Szkola Podstawowa w Lipinie	25	3	27	3
Szkola Podstawowa w St. Rozedrance	72	6	73	7
Szkola Podstawowa w Malawiczach	58	5	56	5
Razem szkoły podstawowe wiejskie	386	32	377	35
Razem szkoły podstawowe	1690	87	1553	87

Struktura organizacyjna gimnazjów w latach 2006-2008

(na podstawie S-02)

Szkola	2006/07		2007/08	
	ilość uczniów	ilość oddziałów	ilość uczniów	ilość oddziałów
Gimnazjum Nr 1	833	30	741	27
Gimnazjum Nr 2	267	9	257	9

Gimnazjum Nr 3	97	5	114	6
Razem gimnazja	1207	44	1112	42

Należy zaznaczyć, że dostępność placówek oświatowych jest wystarczająca, natomiast w sytuacji rosnących kosztów funkcjonowania oświaty i wychowania (42% całkowitych wydatków budżetowych w 2007 roku) oraz niewystarczającej subwencji oświatowej, a co za tym idzie dofinansowywania ich ze środków własnych gminy, jak również zmniejszającej się ilości uczniów, należy się liczyć z koniecznością racjonalizacji sieci szkół i funkcjonowania oświaty w gminie.

Na terenie miasta Sokółka znajdują się także inne placówki edukacji ponadpodstawowej:

- Zespół Szkół z liceum ogólnokształcącym i liceum profilowanym,
- Zespół Szkół Rolniczych,
- Zespół Szkół Zawodowych.

Na terenie miasta działają też dwie szkoły niepubliczne:

- Liceum Ekonomiczne przy Zakładzie Doskonalenia Zawodowego,
- Prywatna Szkoła Muzyczna I-ego stopnia.

Dziedzictwo kulturowe. Dziedzictwo kulturowe Gminy Sokółka tworzą obiekty wpisane do Rejestru Zabytków prowadzonego przez Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku.

Zabytek, to obiekt (ruchomy lub nieruchomy) lub zespół obiektów stanowiący świadectwo epoki lub zdarzenia, mający wartość historyczną, naukową, kulturalną, artystyczną i podlegający ochronie prawnej.

Obiektami wpisanymi do Rejestru Zabytków są:

A) zabytki nieruchome:

Bohoniki

- meczet tatarski, 2 poł. XIX, nr rej. A-60 z 07.11.1966 r.
- cmentarz muzułmański, XVIII, nr rej. A-61 z 31.03.1989 r.

Maławicze Dolne

- wiatrak, 1935 r., nr rej. 379 z 29.09.1976 r.

Sokółka

- układ urbanistyczny, XVII-XVIII, nr rej. 514 z 20.12.1982 r.
- zespół kościoła par. p.w. św. Antoniego, ul. Grodzieńska, 2 poł. XiX-XX, nr rej. A-7 z 30.12.1999 r.:

- a. kościół
  - b. kaplica (kostnica)
  - c. budynek bramny
  - d. plebania "stara"
  - e. plebania "nowa"
  - f. budynek gospodarczy
- cerkiew par. p.w. św. Aleksandra Newskiego, Rynek, 1850-1853, nr rej. 676 z 09.12.1987 r.
  - plebania prawosławna, ul. Piłsudskiego i Ściegiennego, XIX/XX, nr rej. 577 z 04.12.1984 r.
  - cmentarz żydowski, ul. Zamenhofa, XVII-XX, nr rej. A-114 z 31.12.1990 r.
  - 2 domy mieszkalne, nr rej. 798 z 24.05.1995 r.:
    - a) dom, ul. Grodzieńska 8, 1820-1830
    - b) dom, ul. Grodzieńska 10, 1914 r.
- B) zabytki nieruchome archeologiczne:
- Miejskie Nowiny, st. 1 – grodzisko wczesnośredniowieczne, nr rej. C-42 z 05.11.1998 r.

Infrastrukturę kulturalną miasta i gminy Sokółka tworzą:

- Sokólski Ośrodek Kultury w Sokółce,
- Społeczne Muzeum Ziemi Sokólskiej,
- Kino „Sokół” w Sokółce,
- Biblioteka Publiczna w Sokółce (wraz z filiami),
- Izba Regionalna w Janowszczyźnie,
- Kluby wiejskie zlokalizowane na terenie gminy Sokółka.

Turystyka, sport i rekreacja. Infrastrukturę sportowo-rekreacyjną współtworzą:

- stadion miejski z widownią na 1000 miejsc, bieżnią lekkoatletyczną, dwoma boiskami piłkarskimi i zapleczem,
- oddana do użytku w 2001 roku pływalnia miejska z pełno wymiarowym basenem 25x12,5 m, brodzikiem, dwoma saunami, siłownią i pełnym zapleczem,
- sztuczny zalew o powierzchni 20 ha, ośrodek wypoczynku letniego i sportów wodnych,
- park miejski,
- dwa ogródki działkowe,
- szkolne boiska sportowe i sale gimnastyczne,
- szlaki turystyczne.

Atrakcje turystyczne miasta i gminy Sokółka stanowią:

- rynek z przyległymi ulicami z czasów lokowania miasta w XVII wieku,
- kościół katolicki w stylu neoklasycznym z 1848 roku,
- cerkiew prawosławna z ok. 1830 roku,
- Społeczne Muzeum Ziemi Sokólskiej,
- Szlak Tatarski z meczetem muzułmańskim w Bohonikach,
- Izba Regionalna w Janowszczyźnie,
- zbiorniki wodne w Sokółce i Kundzinie,
- atrakcyjnie ukształtowany teren i dobrze zachowane środowisko naturalne.

Przez teren Gminy Sokółka przebiegają następujące szlaki turystyczne (krajowe):

- Szlak Tatarski Duży (zielony, oznakowany) KRUSZYNIANY (PKS) meczet i mizar - Sanniki - Szaciły - Nietupa - Górany - Swidziałówka Nowa - Borsukowizna - Sosnowik - Talkowszczyzna - Trzecianno Stare - kol. Klin - Góra Ażercowa - Wierzchlesie - Stara Kamionka - Bobrowniki - Bohoniki (meczet i mizar) - Szyszki - Bufałowo - SOKÓŁKA (PKP, PKS),
- Szlak Powstania Styczniowego (zielony, oznakowany, numer PL2586-C) SOKÓŁKA (dworzec PKP - ul. Kolejowa - ul. Roski Małe - ul. Dolna) - kier. Wojnachy - Zawistowszczyzna - Igryły - Wysokie Laski - Planteczka - Lipina - Woronicze - Kopna Góra - Lipowy Most - Podziałuki - WALIŁY STACJA (stacja PKP),
- Szlak Dawnego Pogranicza (żółty, oznakowany, numer PL 2587-y) KNYSZYN - Poniklica - Nowiny Kasjerskie - Folwarczna Krasne - Wojtachy - Brzozówka Ziemiańska - Brzozówka Strzelecka - Zamczysk - Niemczyn - Wilcza Jama - Stary Szor - Stara Rozedranka - Smolanka - Kantorówka - Bachmatówka - Kuryły - SOKÓŁKA (dworzec PKP).

Dodatkowo Szlak Rękodzieła Ludowego (BIAŁYSTOK - Czarna Białostocka - Czarna Wieś Kościelna - Łapczyn - Zamczysk - Janów - SOKÓŁKA), szlak rowerowy (żółty, oznakowany) Sokółka - Drahle - Bohoniki - Bobrowniki - Suchenicze - Babiki - Usnarz Górny - Jurowlany - Krynki (przez Wzgórza Sokólskie), lokalne trasy rowerowe i piesze.

2.4 Infrastruktura techniczna

Gospodarka wodno-ściekowa. Miasto Sokółka zaopatrywane jest w wodę z wodociągu miejskiego o wydajności 10 227 m³/d opartego o cztery ujęcia wody o łącznej wydajności 8 227m³/d. Większa

wydajność wodociągu od ujęć wody jest efektem istniejącego zbiornika wyrównawczego oraz zbiornika wieżowego. Na potrzeby wodociągu miejskiego pracują 3 studnie głębinowe o łącznym zasobie wody wynoszącym 342,8 m³/h.

W 2007 roku łączna długość sieci wodociągowej rozdzielczej na terenie gminy wynosiła 1649 km. Długość przyłączy wodociągowych wynosiła 77,8 km. Produkcja wody w 2007 roku wyniosła ogółem 975 404 m³.

System kanalizacji sanitarnej funkcjonuje na terenie miasta w oparciu o zmodernizowaną w 1994 roku oczyszczalnię ścieków przy ul. Targowej. Jest to oczyszczalnia biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków azotu i fosforu spełniająca standardy odprowadzania ścieków. Projektowana średniodobowa przepustowość oczyszczalni wynosi 6 000 m³/dobę, a dobowy dopływ ścieków aktualnie wynosi około 2 878 m³ (48%). W roku 2007 wielkość oczyszczanych ścieków wyniosła 1 050 488 m³.

Długość sieci kanalizacyjnej na obszarze miasta w 2007 roku wynosiła 40,0 km i 1677 przyłączy do budynków mieszkalnych.

Na obszarach wiejskich ścieki bytowe odprowadzane są do urzędzeń lokalnych, brak jest tam zorganizowanego systemu odbioru i odprowadzenia ścieków.

W perspektywie na lata 2009-2012 jest realizacja projektu "Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji sokólskiej" polegającego na wyposażeniu obszaru aglomeracji w system sieci kanalizacyjnej i wodociągowej (18 km kanalizacji i 10 km linii wodociągowej) wraz z elementami modernizacji istniejącej oczyszczalni ścieków (projekt wartości około 20 mln zł). Aglomeracja sokóleńska obejmuje obszar miasta Sokółka i wsi: Bogusze, Kraśniany, Nowa Kamionka, Wojnachy, Kurowszczyzna i Stara Kamionka). Przyjmuje się, iż aktualny procent wyposażenia aglomeracji w system kanalizacji zbiorczej wynosi 70%.

Zapotrzebowanie w gaz. Teren Gminy Sokółka nie jest zgazyfikowany.

Elektroenergetyka. Miasto i gmina Sokółka jest zasilane w energię elektryczną liniami napowietrznymi i kablowymi wychodzącymi z lokalnej rozdzielni 110/15 kV, która zasilana jest linią 110 kV Białystok - Czarna Białostocka - Dąbrowa Białostocka - Augustów.

Ciepłownictwo. Budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne, indywidualne i usługowe zaopatrywane jest w ciepło z kotłowni przedsiębiorstwa MVV Polska Spółka z o.o. o mocy ok. 40

MW/h), kotłowni na Osiedlu Zielonym zarządzanej przez MPEC w Sokółce o mocy 2,6 MW/h oraz kilkunastu mniejszych lokalnych i zakładowych kotłowni.

W kotłowni MVV, Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Sokółce ma zamówioną moc 21 MW/h.

Pozostałe budynki komunalne oraz zabudowa jednorodzinna wyposażona jest w ogrzewanie piecowe (tradycyjne, olejowe, i inne ekologiczne).

MPEC w Sokółce wg stanu na koniec 2007 r. posiada na swoim stanie 14,4 km sieci ciepłej. W 2007 roku MPEC w Sokółce dokonało modernizacji sieci ciepłej o dł. 303 mb oraz wykonano nowe przyłącza o łącznej dł. 170 mb.

Gospodarka odpadami. Lokalna gospodarka odpadami oparta jest na miejsko-gminnym składowisku odpadów, znajdującym się we wsi Karcze o pow. 2,1 ha. Na terenie gminy w 2007 roku prowadzona była selektywna zbiórka odpadów (makulatura, szkło, butelki typu pet) w formie wystawionych kontenerów - łącznie 262 szt. (gmina - 195 szt., miasto Sokółka 67 szt.). Zebrano łącznie 66,7 ton odpadów komunalnych selektywnie (40 ton papier i tektura, 20 ton szkło, 6,7 ton tworzywa sztuczne). W ubiegłym roku z terenu gminy Sokółka zebrano 42 300 m³ odpadów komunalnych (z tego zebrane z: handlu, biur i instytucji 12 900 m³, usług komunalnych 3 000 m³, gospodarstw domowych 26 400 m³). Liczba budynków mieszkalnych objętych zbieraniem odpadów w gospodarstwach domowych wynosiła 2 200 szt. Uregulowanie i racjonalizacja gospodarki odpadami staje się jednym z najważniejszych celów władz gminy na najbliższe lata. W perspektywie najbliższych lat (2009-2012) jest budowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów obsługującego 14 gmin (zgodnie z "Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2007-2010", przyjętym uchwałą przez Sejmik Województwa Podlaskiego w dniu 3 marca 2008r.).

Drogi. Sokółka jest ważnym węzłem komunikacyjnym drogowym i kolejowym, leży przy międzynarodowej trasie kolejowej i drogowej Warszawa - Grodno, z odejściami na Rygę, Sankt Petersburg, Wilno i Moskwę.

Przez teren gminy przebiegają cztery ciągi dróg o statusie wyższym niż drogi powiatowe i gminne o znaczeniu regionalnym:

droga krajowa nr 19 Rzeszów - Białystok - Sokółka - Kuźnica - granica państwa, przebiegająca przez teren Gminy na długości 20,337 km, zarządzana przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Białymstoku,

droga wojewódzka nr 672 Sokolany - Janów - Korycin, zarządzana przez Podlaski Zarząd Dróg

Wojewódzkich w Białymstoku, przebiegająca przez obszar gminy na długości 4,630 km.

droga wojewódzka nr 673 Sokółka - Dąbrowa Białostocka - Lipsk, zarządzana przez Podlaski Zarząd Dróg Wojewódzkich, przebiegająca przez obszar gminy na długości 7,530 km.

droga wojewódzka nr 674 Sokółka - Krynki, zarządzana przez Podlaski Zarząd Dróg Wojewódzkich, przebiegająca przez obszar gminy na długości 9,760 km

Przez teren gminy przebiegają następujące drogi powiatowe zamiejskie:

- 1262B Sokolany - Gliniszczce Wielkie - Gliniszczce Małe - Zwierzany - droga 1261B
- 1265B Kuźnica - Nowodziel - Tołcze - Klimówka - Malawicze Dolne
- 1266B Czuprynowo - Parczowce - Klimówka - Nomiki - Zaśpicze - droga 1265B
- 1267B Zadworzany - Kundzin - Poniatowicze - droga 1265
- 1268B Sokółka - Malawicze Dolne - Wojnowce - Babiki - Szczęsnowicze - Knyszewicze - Słoja - Słójka
- 1267B droga 674 - Drahle - Bobrowniki - Suchenicze - Babiki
- 1271B Drahle - Bohoniki - Malawicze Dolne
- 1291B Kamionka Stara - Wierzchlesie - Łążnisko - Woronicze - Podsokołda
- 1293B Sokółka - Wojnachy - Kurowszczyzna - Pawełki - Bilwiny - Słojniki - Planteczka - Lipina - droga nr 19
- 1294B Pawełki - Kamionka Stara
- 1295B Sokółka - Słojniki
- 1296B Podjanowszczyzna - Janowszczyzna - Jelenia Góra - Wysokie Laski - Planteczka
- 1297B droga nr 19 - Zawistowszczyzna - Igryły - droga nr 19
- 1298B Sokółka - Kol. Kuryły - Bachmatówka - Kantorówka - Rozedranka Stara - Rozedranka Nowa - Podkamionka - Podjanowszczyzna
- 1299B Gieniusze - Pawłowszczyzna - droga 1298B
- 1300B Rozedranka Nowa - Rozedranka Stara
- 1301B droga 1300B - Stary Szor
- 1302B Rozedranka Stara - Lebedzin
- 1303B Suchodolina - Sadowo - Nowinka - Romanówka - Holiki - Majewo - Trzcianka - Bogusze - Sokółka
- 1304B droga nr 18 - Kol. Tartak - droga 1298B
- 1305B droga 672 - Żuki - Plebanowce - Gilbowszczyzna
- 1306B Studzieńszczyzna - droga 1303B
- 1309B Białousy - Podłubianka - Rozedranka Stara

- 1359B droga 1268B - Puciłki - Poniatowicze

Ulice na obszarze miasta Sokółka zaliczane do kategorii powiatowych:

- Zabrodzie
- Górna
- Targowa
- Jana Pawła II
- Kresowa
- Konopnickiej

Na terenie gminy Sokółka długość dróg gminnych wynosi 99 km, z czego drogi zamiejskie stanowią 53 km, drogi miejskie (ulice) 46 km. Stanowią one uzupełniająca sieć drogową o znaczeniu lokalnym.

Stan dróg gminnych Gminy Sokółka na koniec 2007 r. (dane z UM w Sokółce)

Lp.	Rodzaj nawierzchni	Drogi gminne (ulice) dł. w km	%	Drogi gminne (zamiejskie) dł. w km	%	Razem dł. w km	%
1.	Drogi twarde	24 584	54	3 053	6	27 637	28
2.	Drogi gruntowe	21 343	46	49 868	94	71 211	72
Razem:		45 927	100	52 921	100	98 848	100

Publiczne drogi gminne położone na terenie gminy Sokółka (zaliczone do kategorii dróg publicznych i posiadające numery dróg nadane na podstawie Uchwały Nr 30/257/03 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 7 maja 2003 roku w sprawie nadania numerów dla dróg gminnych na terenie województwa podlaskiego):

- 103711B Wilcza Jama - Stara Rozedranka
- 103712B Hałańskie Ogrodniki - Hało - droga powiatowa 1302B
- 103713B Smolanka - Nowa Rozedranka
- 103714B Kantorówka - Nowa Rozedranka
- 103715B Planteczka - Stara Moczalnia
- 103716B Janowszczyzna - droga gminna 103715B
- 103717B Dworzysk - Lipina

- 103718B Igrzyły - droga powiatowa 1296B
- 103719B Kurowszczyzna - Koi. Zaścianki
- 103720B Sokółka (ulica Dolna) - Wojnachy
- 103721B Nowa Kamionka - Szyszki - droga powiatowa 1268B
- 103722B Bobrowniki - Stara Kamionka
- 103723B Bogusze - droga powiatowa 1305B
- 103724B droga powiatowa 1303B - Boguszewski Wygon
- 103725B droga powiatowa 1303B - Szyndziel
- 103726B Żuki - Bogusze
- 103727B Sierbowce - droga gminna 103723B
- 103728B Sokółka (ulica Generała Jana Henryka Dąbrowskiego) - droga wojewódzka nr 673
- 103729B Gliniszcz Wielkie - Sokółka (ulica Żwirki i Wigury)
- 103730B Woroniany - Gliniszcz Wielkie
- 103731B Orłowicze - droga powiatowa 1268 B
- 103732B Orłowicze - droga powiatowa 1267 B
- 103733B Puciłki - droga powiatowa 1267B

Publiczne drogi gminne (ulice) położone na terenie miasta Sokółka:

- 103734B ulica Akacyjowa
- 103735B ulica Adama Asnyka
- 103736B ulica Armii Krajowej
- 103737B ulica K.K. Baczyńskiego
- 103738B ulica Norberta Barlickiego
- 103739B ulica Stefana Batorego
- 103740B ulica Bohaterów Monte Cassino
- 103741B ulica Władysława Broniewskiego
- 103742B ulica Cicha
- 103743B ulica Ciepła
- 103744B ulica Gen. Jana Henryka Dąbrowskiego
- 103745B ulica Mjr Henryka Dobrzańskiego „Hubala”
- 103746B ulica Dr Antoniego i Janiny Docha
- 103747B ulica Dolna
- 103748B ulica Drzewna

103749B ulica Dywizjonu 303
103750B ulica Fabryczna
103751B ulica K.I. Gałczyńskiego
103752B ulica Gęsia
103753B ulica Bartosza Głowackiego
103754B ulica Gen. Józefa Hallera
103755B ulica Jasna
103756B ulica Jodłowa
103757B ulica Kasztanowa
103758B ulica Plac Jana Kilińskiego
103759B ulica Gen. Franciszka Kleeberga
103760B ulica Klonowa
103761B ulica Kpt Józefa Kłopotowskiego
103762B ulica Hugo Kołłątaja
103763B ulica Mikołaj a Kopernika
103764B ulica Plac Kościuszki
103765B ulica Janka Krasickiego
103766B ulica Janusza Korczaka
103767B ulica Krucza
103768B ulica Kwiatowa
103769B ulica Królowej Bony
103 770B ulica Kolej owa
103771B ulica Joachima Lelewela
103772B ulica Letnia
103773B ulica Leśna
103774B ulica Kazimierza Łowickiego
103775B ulica Lotników Lewoniewskich
103776B ulica Lipowa
103777B ulica 11-go Listopada
103778B ulica Łąkowa
103779B ulica 1-go Maja
103780B ulica 3-go Maja
103781B ulica Majowa
103782B ulica Icchoka Malmeda

103783B ulica Adama Mickiewicza
103784B ulica St. Mikołajczyka
103785B ulica Modrzewiowa
103786B ulica I. Mościckiego
103787B ulica Nadrzeczna
103788B ulica Z. Nałkowskiej
103789B ulica C.K. Norwida
103790B ulica Nowa
103791B ulica Ogrodowa
103792B ulica Elizy Orzeszkowej
103793B ulica Osiedle Zielone
103794B ulica Piaskowa
103795B ulica Piękna
103796B ulica Marszałka Józefa Piłsudskiego
103797B ulica Emilii Plater
103798B ulica Pocztowa
103799B ulica Polna
103800B ulica Poprzeczna
103801B ulica Północna
103802B ulica B. Prusa
103803B ulica Przemysłowa
103804B ulica Ptasia
103805B ulica Mikołaja Reja
103806B ulica W. Reymonta
103807B ulica Roski Małe
103808B ulica Adolfa Sawickiego
103809B ulica Marii Skłodowskiej Curie
103810B ulica H. Sienkiewicza
103811B ulica Sienna
103812B ulica Generała Władysława Sikorskiego
103813B ulica Słoneczna
103814B ulica Juliusza Słowackiego
103815B ulica St. Skarżyńskiego
103816B ulica Sosnowa

103817B ulica Spokojna
103818B ulica Sportowa
103819B ulica Stawowa
103820B ulica Szkolna
103821B ulica Szpitalna
103822B ulica Ks. Piotra Ściegiennego
103823B ulica Świerkowa
103824B ulica Torowa
103825B ulica Romualda Traugutta
103826B ulica Turystyczna
103827B ulica Juliana Tuwima
103828B ulica Warszawska
103829B ulica Wasilkowska
103830B ulica Wesoła
103831B ulica Wierzbowa
103832B ulica Wiosenna
103833B ulica Wincentego Witosa
103834B ulica Wiśniowa
103835B ulica Generała Walerego Wróblewskiego
103836B ulica Wodna
103837B ulica Wschodnia
103838B ulica Wspólna
103839B ulica Wojska Polskiego
103840B ulica Stanisława Wyspiańskiego
103841B ulica Kardynała Stefana Wyszyńskiego
103842B ulica Ludwika Zamenhofs
103843B ulica Zdrój owa
103844B ulica Króla Zygmunta Starego
103845B ulica Stefana Żeromskiego
103846B ulica Żytnia
103847B ulica Żwirki i Wigury
103848B ulica Jana Matejki

Pozostałe ciągi drogowe to drogi wewnętrzne stanowiące dojazdy do pól, lasów i innych

nieruchomości, zarządzane przez właścicieli lub użytkowników.

Stan dróg wszystkich kategorii nie jest najlepszy, wymagane są intensywne prace przy ich przebudowie i modernizacji w celu doprowadzenia do odpowiednich standardów jakościowych. Zadania te powinni planować i realizować właściwi zarządcy poszczególnych kategorii dróg..

2.5 Gospodarka

Charakterystyka lokalnego sektora gospodarczego. Zgodnie z danymi prowadzonymi przez Wydział Ewidencji i Organizacji UM w Sokółce, według stanu na 01.01.2007 roku na terenie gminy Sokółka prowadziło działalność 1379 podmiotów gospodarczych, natomiast na dzień 31.12.2007r. stan ten wynosił 1395 podmiotów. Z powyższych danych wynika, iż w 2007 roku nastąpił wzrost ilości podmiotów gospodarczych wynoszący 16 szt.

Profile działalności gospodarczej w 2007 r. przedstawiały się następująco:

- handel 431 podmiotów,
- usługi 479,
- produkcja 102,
- gastronomia 20.

Zmiany wprowadzone w zapisach ewidencji działalności gospodarczej w 2007 roku:

- przedsiębiorcy wpisani do ewidencji 159 podmiotów,
- przedsiębiorcy wykreśleni z ewidencji 143 podmioty,
- zgłoszone zmiany wpisów 186 podmiotów.

Gmina Sokółka posiada potencjał dla pozyskiwania inwestycji zewnętrznych i lokowania na jego obszarze działalności gospodarczej, który to współtworzą następujące czynniki:

- przygraniczne i tranzytowe położenie,
- siedziba władz powiatowych i innych urzędów administracji publicznej,
- dostępność usług finansowych,
- zasób terenów uzbrojonych w niezbędne media,
- dobrze rozwinięta sieć energetyczna,
- nowoczesna oczyszczalnia ścieków,
- rozwinięta sieć komunikacyjna,

- komunikacja miejska,
- automatyczna łączność telefoniczna, w tym zasięg systemów telefonii komórkowej,
- powszechny dostęp do internetu,
- wolne tereny i obiekty do zagospodarowania.

Analizując zachodzące zmiany w zakresie szeroko pojętej działalności gospodarczej w powiązaniu z rynkiem pracy w ostatnim roku, widoczny jest wzrost ilości ewidencjonowanych podmiotów gospodarczych i równoczesny spadek bezrobocia.

W ostatnim roku na terenie miasta Sokółka pojawił się nowy podmiot gospodarczy o znaczącym potencjale - z zakresu handlu sklep sieci TESCO. Dalej do najważniejszych firm na terenie gminy należą: "Metal-Fach" (produkcja kotłów CO i maszyn rolniczych), firma „Farmer” (montownia nowoczesnych ciągników rolniczych), Spółdzielnia Mleczarska „Somlek” (produkty mleczarskie), Firma „Eskimos” (przetwórstwo owoców i warzyw), Sokółka "Okna i Drzwi" (produkcja stolarki okiennej i drzwiowej), Firma „Barter” (branża paliwowa). Również inne mniejsze firmy bardzo dobrze radzą sobie na rynku, inwestując i zwiększając zatrudnienie. Należy do nich zaliczyć takie przedsiębiorstwa jak: „Geno” (branża budowlana), „Genes” (wyroby gumowe i silikonowe), PSS "Społem" (handel), „Bodex” (branża jubilerska).

Sytuacja w sektorze gospodarczym gminy jest w dużym stopniu zależna od sytuacji makroekonomicznej. Obecnie gospodarka ma się dobrze, zatem obserwuje się wzrost zainteresowania inwestorów wolnymi terenami do zagospodarowania, pojawiają się nowe podmioty pragnące lokować na naszym terenie swoją działalność, co dobrze rokuje na przyszłość.

Rolnicza przestrzeń produkcyjna. Gmina Sokółka jest gminą rolniczą gdzie przeważają gleby średnie i słabe. Ogólna powierzchnia gminy wynosi 31,3 tys. ha, w tym:

- Użytki rolne	22,0 tys. ha	70 %
- Lasy i nieużytki leśne	6,3 tys. ha	21 %
- Pozostałe grunty	3,0 tys. ha	9 %

W gminie jest 86 miejscowości, które administracyjnie podzielone są na 55 sołectw. Obecnie w gminie gospodaruje około 2310 prywatnych gospodarstw rolnych. Średnia wielkość gospodarstwa wynosi 10,93 ha. Systematycznie zwiększa się ilość gospodarstw o powierzchni powyżej 10 ha. Jednocześnie powstają gospodarstwa o areale powyżej 50 ha. Produkcja zwierzęca podporządkowana jest hodowli bydła mlecznego. Systematycznie wzrasta ilość gospodarstw gdzie

mleko odbierane jest bezpośrednio z gospodarstwa.

Podstawową formą własności są gospodarstwa indywidualne, w których władaniu znajduje się 95% powierzchni gruntów ornych. Przeważają gospodarstwa tradycyjne z wielokierunkową produkcją rolną. Główne uprawy to zboża (80% areалу) i ziemniaki (12% areálu). Wśród zwierząt hodowlanych przeważa bydło mleczne i trzoda chlewna. Gmina słynie z hodowli konia typu Sokólskiego.

Przeważają gleby niskiej wartości bonitacyjnej, głównie klasy V i VI. Niewielka ilość gleb bardzo dobrych i dobrych w większych kompleksach występuje w bezpośrednim sąsiedztwie Sokółki.

2.6 Identyfikacja problemów

Gmina Sokółka podobnie jak i inne gminy leżące we wschodniej części województwa podlaskiego "starzeje się" i każdego roku zmniejsza się liczba stale zamieszkujących mieszkańców. Proces ten spowodowany jest ujemnym saldem migracji oraz ujemnym przyrostem naturalnym na terenach wiejskich oraz odpływem młodych mieszkańców z miasta Sokółka. Liczba mieszkańców gminy zmniejsza się z jednoczesnym wzrostem udziału ludności w wieku poprodukcyjnym. Te niekorzystne zjawisko skutkować będzie z jednej strony zmniejszeniem dochodów własnych gminy, zaś z drugiej strony zwiększonymi wydatkami na opiekę i zabezpieczenie społeczne.

Dlatego najważniejszym problemem, jaki należy rozwiązać jest wstrzymanie procesu migracji mieszkańców z terenu gminy. Proces ten spowodowany jest różnymi czynnikami, między innymi:

- niskimi dochodami w rolnictwie,
- brakiem miejsc pracy,
- niskimi płacami na lokalnym rynku pracy,
- zapóźnieniami cywilizacyjnymi i gorszymi warunkami życia.

Bardzo dużym problemem jest również problem bezrobocia. Liczba osób w wieku produkcyjnym bierna zawodowo jest dość wysoka i może nadal powiększać się w wyniku przemian strukturalnych w rolnictwie.

Jedyną szansą rozwiązania tych problemów jest rozwój gospodarczy gminy, szczególnie rozwój usług, w których mogłyby znaleźć zatrudnienie osoby pozostające bez pracy. Powstawanie nowych miejsc pracy powinno ograniczyć migrację mieszkańców gminy w poszukiwaniu zatrudnienia. Dlatego należy dążyć do poprawy infrastruktury technicznej i społecznej, aby z jednej strony stworzyć warunki do rozwoju gospodarczego gminy, zaś z drugiej poprawić warunki życia i pracy mieszkańców.

3. Zgodność Planu Rozwoju Lokalnego z dokumentami strategicznymi.

3.1 Zgodność ze Startegią Rozwoju Miasta i Gminy Sokółka do roku 2015

Plan Rozwoju Lokalnego zawiera określone z nazwy zadania przewidziane do realizacji w latach 2008-2013. Realizacja tych zadań jest spójna z ustaleniami zawartymi w "Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Sokółka do roku 2015", która wyznacza główne cele startegiczne i przyporządkowuje im określone programy gospodarcze realizujące te cele. Realizacja strategii i planu rozwoju pozwala na zwiększenie spójności społeczno-ekonomicznej i konkurencyjności obszaru gminy poprzez stworzenie warunków do pełniejszego wykorzystania jego potencjału. Do określenia celów strategicznych niezbędna była diagnoza stanu istniejącego, czyli ocena najważniejszych warunków rozwoju gminy oraz jego potrzeb.

Zapisy startegii rozwoju lokalnego zachowują spójność ze Strategią Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku oraz innymi dokumentami starategicznymi o zasięgu ogónokrajowym lub regionalnym.

Strategia jest dokumentem, który podlega modyfikacjom ze względu na zmieniające się uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne gminy. Proces realizacji strategii jest procesem dynamicznym. Wymaga to stałej analizy i oceny zachodzących zjawisk oraz korekt na etapie zarządzania strategicznego w zależności od warunków realizacyjnych. Strategia przez cały okres jej realizacji jest monitorowana. Władze samorządowe gminy podejmując bieżące decyzje kierują się wskazaniami strategii.

Strategia nie zawiera szczegółowych rozstrzygnięć, co do konkretnych projektów i działań w określonym czasie i miejscu. Rozstrzygnięcia takie są zawarte są w programach gminnych, mogą być uwzględnione w przyszłych programach gospodarczych oraz zawierają się w Planie Rozwoju Lokalnego.

Strategia jest kluczowym dokumentem programowym określającym zasady i kierunki długofalowej koncepcji rozwoju gminy, a plan rozwoju lokalnego jest w pewnym sensie jej uszczegółowieniem. Formułując cele i priorytety wskazuje ona dziedziny koncentracji wysiłku rozwojowego i pożądane tendencje zmian, które powinniśmy wspierać i promować, aby uzyskać określony efekt. Osiągnięcie wyznaczonych celów możliwe będzie poprzez partnerstwo wszystkich środowisk gminnych, będących głównymi beneficjentami wdrożenia.

W ramach Planu Rozwoju Lokalnego będą realizowane i wdrażane następujące cele strategiczne strategii i przypisane im działania (programy gospodarcze):

Lp.	Nazwa celu strategicznego	Nazwa Strategicznego Programu Gospodarczego realizującego cel strategiczny
1.	<p><u>Cel strategiczny A</u></p> <p>AKTYWIZACJA GOSPODARCZA OBSZARU DLA TWORZENIA NOWYCH MIEJSC PRACY ORAZ WZROSTU DOCHODÓW MIESZKAŃCÓW I BUDŻETU GMINY.</p>	<p>A.1. Kumulacja zasobów pod kątem zabezpieczenia kompletności oferty inwestycyjnej Gminy</p> <p>A.2. Pozyskanie inwestorów zewnętrznych</p> <p>A.3. Pro – inwestycyjna polityka Gminy</p> <p>A.4. Polityka przestrzenna sprzyjająca lokalizacji działalności gospodarczej</p> <p>A.5. Uzbrojenie terenów pod działalność gospodarczą</p> <p>A.6. Wykorzystanie terminalu kolejowego w Gieniuszach</p> <p>A.7. Zagospodarowanie obiektów nieużytkowanych na terenie Gminy</p> <p>A.8. Kreowanie postaw przedsiębiorczych</p> <p>A.9. Rozwój samorządu gospodarczego</p> <p>A.10. Poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej</p> <p>A.11. Rozwój sieci instytucji obsługi rolnictwa</p> <p>A.12. Zdynamizowanie procesu zwiększania powierzchni gospodarstw rolnych</p> <p>A.13. Tworzenie grup producenckich</p> <p>A.14. Rozwój agroturystyki</p> <p>A.15. Rozwój gospodarstw ekologicznych</p> <p>A.16. Rozwój produkcji mleczarskiej</p> <p>A.17. Rozwój produkcji integrowanej</p> <p>A.18. Racjonalna gospodarka leśna</p> <p>A.18. Zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolniczej</p> <p>A.20. Aktywizacja Sokólskiego Centrum Biznesu</p> <p>A.21. Racjonalna eksploatacja złóż surowców mineralnych</p>
2.	<p><u>Cel strategiczny B</u></p> <p>POPRAWA DOSTĘPNOŚCI DO INSTYTUCJI INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ ORAZ TWORZENIE WARUNKÓW DLA WSZECHESTRONNEGO ROZWOJU OSOBISTEGO MIESZKAŃCÓW</p>	<p>B.1. Wyznaczenie i urządzenie szlaków turystycznych pieszych i rowerowych oraz pól biwakowych</p> <p>B.2. Poszerzenie kalendarza imprez kulturalnych i sportowych</p> <p>B.3. Rozwój bazy noclegowej</p> <p>B.4. Rozwój bazy żywieniowo – gastronomicznej</p> <p>B.5. Rozwój współpracy zagranicznej</p> <p>B.6. Budowa sal gimnastycznych na terenie Gminy</p> <p>B.7. Utworzenie Domu Opieki Społecznej</p> <p>B.8. Rozwój form kształcenia mieszkańców</p> <p>B.9. Rozwój kapitału ludzkiego</p> <p>B.10. Zagospodarowanie zalewu w Sokółce</p> <p>B.11. Modernizacja stadionu i kompleksu małych boisk</p> <p>B.12. Rozwój sektora pozarządowego</p> <p>B.13. Wsparcie samoorganizowania się młodzieży</p> <p>B.14. Rozwój Sokólskiego Funduszu Lokalnego</p> <p>B.15. Kształtowanie i ochrona lokalnego układu przyrodniczego i krajobrazowego</p> <p>B.16. Rozwój systemów prawnie chronionych</p>

3.	<p><u>Cel strategiczny C</u></p> <p>POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW I FUNKCJONOWANIA PRZEDSIĘBIORSTW POPRZEZ ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ</p>	<p>C.1. Budowa obwodnicy Miasta C.2. Modernizacja dróg, na których Gmina nie jest zarządcą C.3. Modernizacja dróg miejskich C.4. Modernizacja dróg gminnych pozamiejskich C.5. Budowa wiaduktu nad torami kolejowymi C.6. Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w mieście C.7. Budowa kanalizacji sanitarnej w zabudowie zwartej na obszarach wiejskich C.8. Budowa zagrodowych oczyszczalni ścieków we wsiach, w których nie jest przewidziana budowa kanalizacji sanitarnej C.9. Budowa stacji uzdatniania wody w Sokółce C.10. Budowa wodociągów na terenach wiejskich C.11. Gminny system gospodarki odpadami C.12. Modernizacja sieci energetycznych C.13. Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego na terenie Gminy C.14. Gazyfikacja Gminy C.15. Rozwój budownictwa komunalnego C.16. Likwidowanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych</p>
4.	<p><u>Cel strategiczny D</u></p> <p>SPRAWNE ZARZĄDZANIE GMINĄ DLA ZAPEWNIENIA WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG KOMUNALNYCH</p>	<p>D.1. Pozyskanie funduszy pomocowych D.2. Wieloletni Program Inwestycyjny D.3. Budżet zadaniowy D.4. Wdrożenie metod zarządzania jakością D.5. Racjonalizacja siatki szkół i przedszkoli D.6. Zintegrowane systemy wodociągowe D.7. Estetyzacja Miasta D.8. Opieka, konserwacja i utrzymanie pomników przyrody i zabytków. D.9. Wzmocnienie sił porządkowych D.10. Polityka promocyjna Gminy</p>

3.2 Spójność ze Starategią Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020

Identyfikacja celów strategicznych stanowi regionalną odpowiedź na propozycje państwowej polityki regionalnej zawartej w projekcie koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, zaliczającej województwo podlaskie do jednego z obszarów problemowych - do tzw. obszaru regionów wschodnich. Cele strategiczne mają być impulsem wewnątrzregionalnym do rozwoju województwa i wychodzić naprzeciw instrumentom państwa służącym wsparciu działań zapewniającym większą spójność przestrzenną oraz społeczno-gospodarczą z resztą kraju. Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego zawiera określone następujące cele:

Cel 1: Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej województwa,

- Cel 2: Rozwój zasobów ludzkich zgodnie z potrzebami rynku pracy,
Cel 3: Podniesienie konkurencyjności podlaskich firm w aspekcie krajowym i międzynarodowym,
Cel 4: Ochrona środowiska naturalnego,
Cel 5: Rozwój turystyki z wykorzystaniem walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego,
Cel 6: Wykorzystanie przygranicznego i transgranicznego położenia województwa,
Cel 7: Rozwój rolnictwa i tworzenie warunków wielofunkcyjnego rozwoju wsi.

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 jest realizowana przez następujące priorytety i dziania:

Priorytet I. Infrastruktura techniczna, w tym:

- Działanie 1. Rozwój systemu transportowego województwa,
- Działanie 2. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego,
- Działanie 3. Rozwój systemów zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz usuwania i unieszkodliwiania odpadów stałych,
- Działanie 4. Rozwój systemów energetycznych.

Priorytet II. Infrastruktura społeczna, w tym:

- Działanie 1. Rozwój lecznictwa i opieki socjalnej,
- Działanie 2. Rozwój kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego,
- Działanie 3. Rozwój sportu i rekreacji,
- Działanie 4. Rozwój szkolnictwa,
- Działanie 5. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich oraz rozwój mieszkalnictwa.

Priorytet III. Baza ekonomiczna, w tym:

- Działanie 1. Rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich,
- Działanie 2. Rozwój turystyki i lecznictwa uzdrowiskowego,
- Działanie 3. Wsparcie przedsiębiorczości,
- Działanie 4. Rozwój innowacyjności gospodarki regionu,
- Działanie 5. Tworzenie spójnego i efektywnego systemu promocji,
- Działanie 6. Rozwój kadr gospodarki regionu, w tym kształcenia ustawicznego,
- Działanie 7. Rozwój funkcji metropolitalnych Białegostoku.

Strategia ta będzie realizowana przy współfinansowaniu zadań z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013 oraz innych Programów Operacyjnych, do których będą aplikowane wnioski z Gminy Sokółka. Zgodność „Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Sokółka na lata 2008-2013” z tą strategią i RPOWP jest warunkiem uzyskania pomocy finansowej i lepszej oceny projektów.

4. Lista projektów do zrealizowania w latach 2008-2013.

W poprzednich punktach została opisana aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza gminy oraz wskazane obszary, które należy wspierać aby rozwiązać problemy utrudniające równomierny i zrównoważony rozwój gminy.

Dotyczą one:

- gospodarki wodno-ściekowej,
- gospodarki odpadami,
- układu komunikacyjnego gminy,
- aktywizacji gospodarczej gminy,
- poprawy infrastruktury społecznej, w tym oświatowej, sportowej i turystycznej oraz kulturalnej.

Z uwagi na znaczne nakłady finansowe, jakie należy ponieść oraz ograniczone możliwości gminy, realizacja tych zadań musi być rozłożona w czasie. W ramach każdego zadania zostały przygotowane lub są w trakcie opracowania konkretne projekty inwestycyjne (dokumentacja). Zostały przeprowadzone konsultacje społeczne, uwzględniono wnioski zgłoszone do realizacji w ramach procedury Wieloletniego Programu Inwestycyjnego oraz określone możliwości pozyskania na ich realizację zewnętrznych funduszy pomocowych. W oparciu zebrane propozycje projektów oraz konsultacje wewnętrzne, stworzono listę projektów inwestycyjnych według hierarchii ważności wynikającej z wagi danego problemu dla społeczności z podziałem na okresy realizacji. Przedstawione poniżej projekty w większości kwalifikują się do wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013 z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Niektóre z nich mogą otrzymać wsparcie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 lub innych programów operacyjnych, w tym Infrastruktura i Środowisko.

Projekty planowane do realizacji w latach 2008-2013

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji
1.	Usprawnienie układu komunikacyjnego Gminy Sokółka - przebudowa ulic Witosza, Piłsudskiego i Wróblewskiego oraz drogi gminnej Stara Kamionka - Bobrowniki o łącznej dł. 5,276 km	2008-2009
2.	Modernizacja Ośrodka Sportu i Rekreacji w Sokółce - wykonanie kompleksu boisk sportowych i rekreacyjnych	2008-2009
3.	Modernizacja budynku Kina „Sokół” w Sokółce celem dostosowania do aktualnych potrzeb kulturalnych - sala multifunkcyjna z amfiteatrem zewnętrznym	2008-2009
4.	Budowa linii rozdzielczej wodociągowej na terenie Gminy Sokółka (Hałe-Lebiedzin, Gieniusze-Zamczysk-Wierzchjedlina-Zawistowszczyzna-Wierzchłowce, Sokolany-Żuki-Plabanowce, Zadworzany-Karcze, Podkantorówka-Hałe-Lebiedzin)	2008-2009
5.	Remont budynku Klubu Wiejskiego oraz wykonanie obiektów sportowo-rekreacyjnych w Starej Rozedrance	2008-2009
6.	Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół Integracyjnych w Sokółce	2008-2010
7.	Termomodernizacja budynków placówek oświatowych na terenie miasta Sokółka (Gimnazjum nr 1, Zespół Szkół Integracyjnych, Zespół Szkół Ogólnokształcących)	2008-2010
8.	Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego o nawierzchni z trawy syntetycznej - miasto Sokółka	2009-2010
9.	Usprawnienie układu komunikacyjnego Gminy Sokółka - przebudowa ulic Nowa, Skłodowskiej i Dolna oraz drogi gminnej Sokółka - Wojnacy i Nowa Kamionka - dr woj. 674	2009-2011
10.	Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji sokólskiej	2009-2012
11.	Budowa Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów we wsi Karcze - obsługującego 14 gmin z województwa podlaskiego	2009-2012
12.	Rewitalizacja Placu Kościuszki w Sokółce - wykonanie placu miejskiego	2009-2012
13.	Oznakowanie i zagospodarowanie Szlaku Tatarskiego	2009-2012
14.	Poprawa bazy dydaktycznej szkół i przedszkoli na terenie miasta Sokółka	2009-2012

15.	Remont budynku Sokólskiego Ośrodka Kultury w Sokółce	2010-2012
16.	Modernizacja bazy turystycznej nad zalewem sokólskim - ośrodek sportów motorowodnych.	2010-2012

5. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego.

Nadrzędnym celem wszystkich działań władz samorządowych Gminy Sokółka jest zrównoważony rozwój gminy z poszanowaniem otaczającego go środowiska i z zachowaniem panującego krajobrazu. Tylko taki rozwój przyniesie poprawę warunków życia jej mieszkańców. Musi być przy tym zachowana spójność gospodarcza i komunikacyjna gminy z regionem. Taki rozwój może być osiągnięty przy właściwym zagospodarowaniu przestrzennym oraz odpowiednim poziomie infrastruktury technicznej i społecznej. Gmina musi być atrakcyjnym miejscem do zamieszkania, pracy i odpoczynku, aby ludzie chcieli w niej mieszkać, pracować i inwestować. Tylko takie podejście może odwrócić niekorzystne trendy demograficzne, jakimi są zmniejszanie się ilości mieszkańców i zjawisko „starzenia się gminy”.

Podstawowymi celami realizacji planu na terenie Gminy Sokółka są:

- zwiększenie poziomu inwestycji,
- tworzenie warunków do dywersyfikacji działalności gospodarczej,
- wzrost mobilności zawodowej mieszkańców
- poprawa warunków życia mieszkańców.

Osiągnięcie celów podstawowych możliwe będzie tylko przez realizację celów cząstkowych:

- zwiększenie dostępności komunikacyjnej do wszystkich terenów gminy przez poprawę jakości dróg gminnych,
- zwiększenie stopnia skanalizowania gminy,
- wprowadzenie kompleksowej gospodarki odpadami połączonej z systemem selektywnej zbiórki surowców wtórnych „u źródła”,
- podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej obszarów przez rozbudowę uzbrojenia technicznego,
- poprawę podstawowej infrastruktury społecznej,
- poprawa infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej.

Cele te będą realizowane w wyniku realizacji konkretnych projektów inwestycyjnych ujętych na liście w części czwartej planu.

Realizacja projektów przyczyni się do realizacji celów cząstkowych. Pożądanymi wskaźnikami, które będą również monitorowane są:

- wzrost długości dróg o utwardzonej nawierzchni,
- wzrost długości dróg oświetlonych,
- zwiększenie stopnia skanalizowania,
- zwiększenie stopnia zwodociągowania,
- liczba gospodarstw domowych objęta zbiórką odpadów,
- liczba wybudowanych obiektów infrastruktury społecznej,
- liczba osób potrzebujących objętych opieką,
- wzrost ilości szlaków turystycznych rowerowych i pieszych,
- liczba zmodernizowanych obiektów z zakresu kultury i dziedzictwa kulturowego,
- liczba zmodernizowanych obiektów sportowych i rekreacyjnych,
- liczba zmodernizowanych obiektów szkolnych,
- zwiększenie liczby parkingów i miejsc parkingowych,
- zwiększenie liczby turystów odwiedzających gminę.

Idealem będzie osiągnięcie przez te wskaźniki jak największej wartości, w przypadku dróg, wodociągów i kanalizacji - 100%. Jednak to wymaga czasu i środków finansowych. Będą one rosły wraz z postępem w realizacji projektów w okresie programowania w latach 2008-2013. W miarę potrzeby okres ten będzie przedłużany. Bardzo ważnymi wskaźnikami informującymi o realizacji wszystkich celów są wskaźniki odnoszące się do rozwoju gminy i wzrostu gospodarczego.

Są one następujące:

- wzrost ilości pozwoleń na budowę,
- wzrost ilości podmiotów działających na terenie gminy,
- wzrost ilości miejsc noclegowych,
- wzrost zatrudnienia poza rolnictwem,
- zmniejszenie wskaźnika bezrobocia,
- wzrost dochodów mieszkańców,
- liczba mieszkańców gminy.

Wskaźniki te powinny jak najszybciej rosnąć. Nie dotyczy to wskaźnika bezrobocia, który powinien być jak najniższy.

6. Plan finansowy na lata 2008-2013.

W części czwartej została przedstawiona lista projektów, które Gmina Sokółka zamierza w najbliższym czasie realizować. Dla każdego projektu został określony jego budżet oraz okres realizacji. Na lata 2008-2013 zaplanowano realizację 16 kluczowych projektów. Założono, że będą one finansowane przez Gminę Sokółka w wysokości od 10 do 50% i Unię Europejską w wysokości od 50 do 90%, w zależności od określonego poziomu dofinansowania, który jest zmienny w zależności od rodzaju programu oraz przyjętych kryteriów wyboru projektów. W tabeli poniżej przedstawiono zestawienie zbiorcze podające wartość inwestycji w złotych polskich.

Budżet projektów przewidzianych do realizacji w latach 2008-2013

Lp	Nazwa zadania	Okres realizacji	Wartość projektu w zł	Dotacja z funduszy pomocowych w %
1.	Usprawnienie układu komunikacyjnego Gminy Sokółka - przebudowa ulic Witosza, Piłsudskiego i Wróblewskiego oraz drogi gminnej Stara Kamionka - Bobrowniki o łącznej dł. 5,276 km	2008-2009	7 051 218	max. 90%
2.	Modernizacja Ośrodka Sportu i Rekreacji w Sokółce - wykonanie kompleksu boisk sportowych i rekreacyjnych	2008-2009	4 400 000	max 90%
3.	Modernizacja budynku Kina „Sokół” w Sokółce celem dostosowania do aktualnych potrzeb kulturalnych - sala multifunkcyjna z amfiteatrem zewnętrznym	2008-2009	3 000 000	max 85%
4.	Budowa linii rozdzielczej wodociągowej na terenie Gminy Sokółka (Hałe-Lebiedzin, Gieniusze-Zamczysk-Wierzchjedlina- Zawistowszczyzna-Wierzchłowce, Sokolany-Żuki-Plabanowce, Zadworzany-Karcze, Podkantarówka-Hałe-Lebiedzin)	2008-2009	2 500 000	max 75%
5.	Remont budynku Klubu Wiejskiego oraz wykonanie obiektów sportowo-rekreacyjnych w Starej Rozedrance	2008-2009	350 000	max 75%
6.	Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół Integracyjnych w Sokółce	2008-2010	3 500 000	max 85%
7.	Termomodernizacja budynków placówek oświatowych na terenie miasta Sokółka (Gimnazjum nr 1, Zespół Szkół Integracyjnych, Zespół Szkół Ogólnokształcących)	2008-2010	4 500 000	max 85%

8.	Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego o nawierzchni z trawy syntetycznej - miasto Sokółka	2009-2010	600 000	max 50%
9.	Usprawnienie układu komunikacyjnego Gminy Sokółka - przebudowa ulic Nowa, Skłodowskiej i Dolna oraz drogi gminnej Sokółka - Wojnacy i Nowa Kamionka - dr woj. 674	2009-2011	7 000 000	max 90%
10.	Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji sokólskiej	2009-2012	16 000 000	max 85%
11.	Budowa Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów we wsi Karcze - obsługującego 14 gmin z województwa podlaskiego	2009-2012	16 000 000	max 90%
12.	Rewitalizacja Placu Kościuszki w Sokółce - wykonanie placu miejskiego	2009-2012	5 000 000	max 85%
13.	Oznakowanie i zagospodarowanie Szlaku Tatarskiego	2009-2012	600 000	max 90%
14.	Poprawa bazy dydaktycznej szkół i przedszkoli na terenie miasta Sokółka	2009-2012	800 000	max 85%
15.	Remont budynku Sokólskiego Ośrodka Kultury w Sokółce	2010-2012	1 500 000	max 85%
16.	Modernizacja bazy turystycznej nad zalewem sokólskim - ośrodek sportów motorowodnych.	2010-2012	3 000 000	max 90%

7. System wdrażania.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Sokółka na lata 2008-2013 został zatwierdzony i przyjęty do realizacji uchwałą Rady Miejskiej w Sokółce i przekazany do realizacji Burmistrzowi Sokółki. Jego wdrażaniem zajmą się pracownicy Urzędu Miejskiego w Sokółce, którzy będą realizowali projekty inwestycyjne określone w programie. Ich realizacja będzie zgodna z zasadami określonymi w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013 oraz innymi programami operacyjnymi.

Pracownicy zajmą się:

- przygotowaniem wniosków aplikacyjnych i wszystkich niezbędnych dokumentów, załączników i pozwoleń,
- przygotowaniem dokumentacji technicznej projektów,
- obsługą finansową projektów,
- monitorowaniem realizacji projektów,

- składaniem sprawozdań z ich realizacji,
- rzeczowym i finansowym rozliczeniem projektów.

8. Sposób monitorowania i oceny planu.

Monitorowanie realizacji programu prowadzone będzie przez pracowników Urzędu Miejskiego w Sokółce. Będą oni na bieżąco prowadzili nadzór nad realizacją projektów. Mają oni dostęp do wszystkich danych niezbędnych do kontrolowania zmian wskaźników osiągnięć określonych w Planie Rozwoju Lokalnego. Badając ich zmiany będą na bieżąco oceniali prawidłowość realizacji programu i przekazywać dane Burmistrzowi. Na każdej sesji Rady Miejskiej, Burmistrz składa radnym i mieszkańcom gminy informacje ze swoich prac w okresie między sesjami. W tym też sprawozdaniu będą informacje na temat wdrażania programu oraz realizacji projektów określonych przez ten plan. Ponadto w ciągu roku odbywają się zebrania wiejskie, na których również będzie omawiane wdrażanie programu i realizacja projektów z niego wynikających.

W czasie sesji i spotkań wszystkie zainteresowane strony będą mogły zgłaszać swoje wnioski i uwagi związane z realizacją programu, a także zgłaszać do niego ewentualne zmiany, które będą musiały być zatwierdzone przez Radę Miejską.

Istota oceny Planu Rozwoju Lokalnego polegać będzie na prowadzeniu stałych obserwacji, dokonywania systematycznych pomiarów, określaniu narzędzi pomiarów przebiegu procesów, które nas interesują. Plan Rozwoju Lokalnego ma na celu wspomagać zrównoważony rozwój Gminy Sokółka. Stosownie do tych funkcji powstaje uzasadnione wyróżnienie dwóch sfer jej obserwacji i oceny. Jedną sferą jest obserwacja planu jako dokumentu planowania działań wspomagających rozwój z całą logiką uzasadniania tych działań, drugą zaś jest obserwacja i ocena wdrażania działań w życie.

Wzorcem dla oceny będzie wzrost wskaźników w wyniku realizacji planu i realizacja zaplanowanych zadań.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ**

Jan Zabłudowski